

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В ЄС

Стаття присвячена аналізу міжнародно-правових актів, що регулюють трудову міграцію в ЄС, а також проблемам їх міжнародно-правового захисту.

Доведено, що міграційна політика ЄС – це не тільки консолідований механізм, який впливає на міграційні процеси в умовах інтеграції, але й ураховує різний спектр інтересів і суверенність повноважень держав-членів, їхні територіальні, економічні й політичні особливості. У зв'язку з цим підкреслено важливість дотримання певних меж правового регулювання. Проведено аналіз основних директив та інших міжнародно-правових актів у сфері трудової міграції на рівні ЄС.

Акцентовано увагу, що органи та інститути ЄС мають обмежену компетенцію у сфері правового регулювання легальної міграції. Формування міграційної політики й механізмів правового регулювання означеної сфери залишається прерогативою держав-членів. Зауважено, що оскільки у більшості випадків, актами, які приймаються на наднаціональному рівні, є директиви, тому імплементація положень даних актів, способи їхньої інтерпретації та тлумачення повністю залежать від компетентних національних органів. Також зазначено, що заходи, які приймаються Європейським Союзом у сфері інтеграції, не передбачають гармонізацію національних правових систем. Проте дії ЄС спрямовані на поступове зближення правового статусу громадян третіх держав, які легально перебувають на території ЄС, до загальноєвропейського статусу резидентів до правового статусу країн Європейського Союзу.

Зроблено висновок, що в сучасному світі на глобальному ринку праці все більш відчутною є тенденція зміни міграційної політики держав у контексті розуміння необхідності правового захисту працівників-мігрантів, неприпустимість виключення працівників-мігрантів із систем правового захисту. У зв'язку з цим особливу роль відведено державній міграційній політиці, яка має враховувати всі чинники зовнішньої трудової міграції, що впливають на систему соціально-трудова відносин у державі.

Ключові слова: праця, трудова міграція, міжнародні правові акти, правовий захист.

Вступ. Міжнародна міграційна політика займає важливе місце в системі міжнародних відносин, певного гарантування національної безпеки держав. При цьому важливе наукове та практичне значення відводиться питанням регулювання рівня імміграції, заохочення імміграції інтелектуальних працівників, сприяння інтеграції мігрантів у систему національного господарства інших країн, управлінню еміграцією, забезпеченню виконання заходів щодо повернення громадян, сприяння залученню діаспори тощо.

Міграційні процеси як явище, що відчутно впливає на економічну, соціальну, культурну, правову та інші суспільні складові будь-якої держави та міжнародної спільноти в цілому, вочевидь, мають бути одним із важливих напрямів впливу та регулювання державної політики. Державна політика у сфері трудової міграції населення покликана забезпечити упорядкування міграційних рухів населення, подолання їхніх негативних наслідків як для міжнародної спільноти, кожної країни в цілому, так і для кожного працівника-мігранта зокрема.

Аналіз та оцінка наукових праць свідчить, що проблемам трудової міграції приділялась увага як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками. Серед вітчизняних науковців слід відмітити роботи В. Г. Буткевича, О. А. Вишневської, А. П. Гайдучького, А. М. Костенка, В. Г. Кравченка, Л. С. Крупки, Е. М. Лібанової, С. В. Максименка, О. А. Малиновської, І. А. Малютіна, О. Е. Михайлової, В. І. Олефір, І. М. Прибиткової, Ю. І. Римаренка. Доволі важливими є і праці таких закордонних учених, як С. Годінгс, М. Левін, Я. Мінсер. Але, незважаючи на велику кількість розвідок у зазначеній сфері, існує значна кількість проблемних питань, які потребують подальшого дослідження та вирішення.

Мета цього дослідження полягає, передусім, у систематизації особливостей регулювання міжнародної

трудова міграції в країнах ЄС, основних гарантій і забезпечення дотримання прав трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей у межах норм міжнародного права, а також на виділенні ролі державної міграційної політики, яка має враховувати всі чинники зовнішньої трудової міграції, що впливають на систему соціально-трудова відносин у державі.

Виклад основного матеріалу. Нормативно-правова база Європейського Союзу у сфері міграційної політики завжди перебуває у безперервному розвитку. На загальному договірному рівні правового регулювання відносин у сфері міграції закріплено основи та базові параметри реалізації міграційної політики ЄС, організаційна структура управління міграційними процесами, функціональне розмежування інституцій ЄС. На наступному рівні правового впливу здійснюється диференціація та деталізація положень у сфері забезпечення міграції стосовно видів правового статусу мігрантів, правового режиму їхньої діяльності, юридичних процедур легітимації мігрантів, а також закріплюються правові норми, що стосуються діяльності інститутів і структурних утворень ЄС в окремих галузях відносин, пов'язаних із легальною міграцією. На цьому рівні правового регулювання досліджуваних відносин основною формою регламентації є директиви ЄС. Тобто, на даний момент, систему нормативно-правових актів у сфері регулювання легальної міграції становлять відповідні директиви ЄС.

На європейському просторі кількість мігрантів значно зросла після Другої світової війни. З підписанням Римського договору та проголошенням свободи пересування збільшилася мобільність громадян держав – членів ЄС. Однак національні економіки держав-членів усе ж потребували значної кількості робочої сили. Цьому, зокрема, сприяла поява нових робочих місць у межах поглиблення інтеграційних процесів. Державами – членами ЄС

була розроблена й широко застосовувалася політика залучення тимчасових працівників [1]. До 1970-х років минулого століття держави – члени ЄЕС почали запроваджувати обмежувальні заходи. Наприклад, у Великій Британії в 1962 р. було прийнято Закон Співдружності про імміграцію [2], який обмежує в'їзд трудящих-мігрантів із країн Співдружності. У Франції було створено державний уповноважений орган, який регулює сферу легальної міграції – Національне управління імміграції [3]. Пізніше було запроваджено політику так званої "нульової міграції", яка знайшла своє відображення у Резолюції Ради ЄС від 20 червня 1994 р. Зазначена Резолюція ввела суттєві обмеження на прийом у державах – членах ЄС громадян третіх держав з метою працевлаштування [4]. Після прийняття 1998 р. на міжнародній конференції в місті Тампере (Фінляндія) Конвенції про надання телекомунікаційних ресурсів для пом'якшення наслідків лих і здійснення операцій із надання допомоги [5], розпочалося формування нового вектора правового регулювання легальної міграції – управління міграцією.

Трудова міграція – це складний соціально-економічний процес, що визначається різними об'єктивними й суб'єктивними чинниками, серед яких природно-кліматичні, демографічні, етнічні, соціальні, економічні. Найбільший вплив на міграційні процеси мають соціальні та економічні явища [6]. Тобто ми можемо говорити, що в даному випадку особа залучається або цілеспрямовано в'їжджає на територію тієї чи іншої держави для працевлаштування. Зазначимо також, що Міжнародна організація з міграції розрізняє поняття "трудова" та "економічна" міграція. Остання означає, що особа залишає країну проживання, керуючись економічними цілями: підвищення рівня життя, заробітної плати тощо [7]. При цьому вказується, що у міжнародному міграційному праві немає чіткого визначення економічного мігранта. Зокрема, використання терміну "економічний мігрант" не рекомендується через низку причин: категоризація осіб за одним єдиним фактором часто нелогічне, оскільки саме явище міграції пов'язане з великою кількістю різних обставин, що спонукали особу залишити/переміститися в іншу країну; також можна припустити, що "економічний мігрант" протиставляється терміну "біженець", оскільки біженці мають право на захист відповідно до міжнародно-правових актів.

Це дійсно так, оскільки у держав, що приймають мігрантів, не виникає зобов'язань і відповідальності перед економічними мігрантами, а це, у свою чергу, суперечить основним міжнародно-правовим актам у сфері прав і свобод людини. Саме тому видається, що використання терміну "трудящий-мігрант" відповідно до положень Міжнародної конвенції про права всіх трудящих-мігрантів та членів їхніх сімей 1990 р. [8] є більш удалим.

Дискусія щодо гармонізації правил в'їзду та проживання на території ЄС трудящих-мігрантів ведеться ще з 2001 р., коли Європейською Комісією було розроблено проєкт директиви стосовно умов в'їзду та проживання громадян третіх країн з метою оплачуваної роботи та зайнятості в економічній діяльності [9]. Цей проєкт передбачав не тільки запровадження загальних умов в'їзду, працевлаштування, але також такий елемент, як економічна доцільність. Крім цього, пропонувалося створення спільної форми заяви на дозвіл на роботу й отримання дозволу на перебування у державі, що приймає мігрантів. Очевидно, така пропозиція була передчасною: інтеграційні процеси в ЄС ще не досягли достатнього рівня, а імплементація пунктів директиви передбачала гармонізацію національних адміністративних процесів обробки документів трудящих мігрантів, що на той момент

було неможливо. Держави-члени віддали перевагу підходу виключної компетенції щодо прийняття на своїх територіях трудящих-мігрантів та застосування принципу субсидіарності стосовно регулювання ринків праці.

У 2006 р. Європейська Комісія випустила Зелену книгу про підхід Європейського Союзу до регулювання трудової міграції [10]. Автори документа наголошували на важливості розробки загальноєвропейського підходу у сфері регулювання трудової міграції. Наголошувалося, що на наднаціональному рівні буде врегульовано лише загальні положення щодо регулювання трудової міграції; форми здійснення та реалізація такої політики залишаються у виключній компетенції держав-членів. Також пропонувалося використання відкритого методу координації у сфері нормування квот для іноземних працівників, що виділяються кожною державою-членом і відповідне інформування Європейської Комісії з виявлення потреб на загальноєвропейському ринку праці.

Політику ЄС у сфері легальної міграції було додатково уточнено у Стокгольмській програмі 2009 р. [11], яка знайшла своє відображення у стратегії "Єurore 2020" [12], що передбачала підвищення рівня зайнятості людей від 20 до 64 років у ЄС до 75 %. Одним із засобів досягнення цієї мети є більш ефективна інтеграція легальних мігрантів. Незважаючи на те, що Стокгольмська програма містила конкретні зобов'язання, це все таки доволі неоднозначний юридичний акт, який не містить правового механізму регулювання відносин у зазначеній сфері.

У грудні 2011 р. було прийнято Директиву 2011/98/ЄС про "Єдиний дозвіл на роботу в ЄС для громадян третіх держав" [13], а у 2014 р. Європейська комісія розпочала розробку директиви, що регулює права сезонних працівників і директиви про внутрішньокорпоративні трансфери. Основною їхньою метою було спрощення та уніфікація процедур, що регламентують порядок взаємодії державних органів і громадян у питаннях міграції, створенні для мігрантів додаткових правових гарантій.

Зокрема, Директива 2011/98/ЄС предметно спрямована на створення стимулюючих правових умов для отримання дозволу на проживання й роботу в ЄС. Директива поширюється на громадян держав, які не входять в Європейський Союз, але які мають дозвіл на роботу та, відповідно, мають право на проживання незалежно від початкової причини їхнього в'їзду на територію Європейського Союзу. Зазначимо, що директива продовжує діяти щодо цих осіб і після отримання дозволу на роботу, тобто навіть на момент набуття цими особами статусу резидента держави-члена ЄС. Прийняття документа позитивно позначилося на правовому регулюванні легальної міграції, оскільки покликано максимально зближити правовий статус легальних мігрантів і громадян ЄС.

Крім того зазначена Директива надає повну свободу дій державам-членам під час розробки процесуальних норм у цій галузі: яким саме чином має відбуватися імплементація норм у національне законодавство; в яких актах мають знайти своє відображення положення директиви, ким має бути подана заявка – самою зацікавленою особою, або роботодавцем, чи слід подавати заявки в країні походження або держава-члена; чи мають такі особи право на соціальне забезпечення; чи можуть компетентні органи держави-члена обмежити право особи на соціальне забезпечення, якщо вона працює не по найму, або пропрацювала менше шести місяців чи має статус безробітного.

Регулювання трудової міграції на рівні ЄС знайшло подальший розвиток і у положеннях Директиви 2014/36/ЄС [14], яка регулює умови в'їзду та проживання для громадян

третіх країн, які приїжджають до країн ЄС для працевлаштування як сезонні працівники. Відповідно до положень цієї Директиви, сезонними робітниками визнаються особи, які в'їжджають на територію держави-члена ЄС терміном від п'яти до дев'яти місяців. Після закінчення трансферного періоду Директиви 22014/36/ЄС у 2017 р., права сезонних працівників було суттєво розширено – вони отримали право на колективний страйк, свободу об'єднань і соціальний захист.

Доречно буде зауважити, що у період пандемії COVID-19 саме сезонні працівники як найбільш незахищена категорія найманих фахівців стикнулися із проблемою реалізації своїх прав у випадках доступу до допомоги при настанні певних соціальних ризиків: з безробіття, виплат на утриманців і неповнолітніх дітей, відшкодування коштів, витрачених на лікування [15]. З огляду на це, виникла необхідність закріплення правових та організаційних механізмів, спрямованих на вирішення проблем дефіциту сезонних працівників в умовах пандемії, посилення для даної категорії мігрантів правових гарантій соціального забезпечення, а також спрощення процедур виїзду та в'їзду до держав – членів ЄС з урахуванням дотримання вимог санітарно-епідеміологічної безпеки.

Завдяки діяльності Європейської комісії із врегулювання правових проблем у галузі міграції було прийнято важливий документ – "План дій щодо інтеграції третіх країн" [16]. Зазначений документ забезпечує правову основу для підтримки зусиль держав-членів з розробки та зміцнення інтеграції громадян третіх держав. Незважаючи на те, що цей акт орієнтований на громадян третіх держав, що перебувають на території Європейського Союзу, він містить заходи щодо вирішення конкретних правових ситуацій за участю осіб, які претендують на статус біженців, а саме: заходи підтримки від в'їзду до прибуття, включаючи підготовку мігрантів і місцевих громад до процесу інтеграції; освіту, враховуючи заходи щодо сприяння вивчення мови, участі дітей-мігрантів у дошкільній освіті й догляді за ними, підготовку вчителів і виховання; зайнятість і професійну підготовку, включаючи заходи зі сприяння якнайшвидшій інтеграції мігрантів; доступ до основних послуг житлово-комунального сектора, охорону здоров'я; забезпечення стратегічного підходу до фінансування інтеграції ЄС.

Також у травні 2017 р. Європейська комісія виступила з ініціативою "Роботодавці за інтеграцію" [17], що містить ідею консолідації заходів щодо підтримки інтеграції біженців і мігрантів у суспільство й національні ринки праці на наднаціональному рівні. Це, без сумніву, має важливе значення для забезпечення їхньої ефективної інтеграції в суспільство, участі у процесі виробництва та розвитку економіки ЄС.

Важливими у сфері правового регулювання трудової міграції є і положення Директиви Ради ЄС № 2003/86/ЄС [18], що містять норми про право на возз'єднання сімей. Прийняття цієї Директиви багато в чому було обумовлено тим, що протягом останніх 20 років возз'єднання сімей є однією з основних причин імміграції до ЄС.

2009 р. було ухвалено Директиву Ради ЄС "Блакитна карта" 2009/50/ЄС "Про умови в'їзду та проживання громадян третіх країн з метою висококваліфікованої зайнятості" [29]. Зазначена Директива відіграла важливу роль у залученні висококваліфікованих спеціалістів на ринки праці ЄС і стала одним із основних інструментів політичних дій на рівні ЄС. Вона була оновлена 2021 р. новою Директивою (ЄС) 2021/1883 Європейського парламенту та Ради "Про умови в'їзду та проживання громадян

третіх країн з метою висококваліфікованого працевлаштування" [20]. Цією Директивою було передбачено процедуру, яка детально регламентує надання особливого правового режиму для висококваліфікованих фахівців. Набуття спеціального правового статусу мігрантами відповідно до положення вищезгаданої директиви пов'язано з виконанням певних обов'язків, які бере на себе роботодавець, у тому числі надання доказів того, що фахівець, якого запрошують на роботу, необхідний через відсутність професіонала з такими самими кваліфікаціями на внутрішньому ринку праці Європейського Союзу.

Директива "Блакитна карта" реалізується 25 державами-членами, Данія та Ірландія не беруть участі у спільній міграційній політиці ЄС. У цих країнах реалізується національна програма "Зелена карта", що дає право на роботу й набуття статусу резидента.

Створення ефективного механізму реалізації положень вищезгаданої директиви є пріоритетним напрямом для Європейської комісії щодо досягнення мети перетворення ЄС на найбільш конкурентоспроможну й динамічну економіку у світі. Основна ідея Директиви "Блакитна карта" полягає у сприянні всебічного співробітництва суб'єктів міждержавної взаємодії у режимі глобального партнерства.

Висновки. Органи й інститути ЄС володіють обмеженою компетенцією у сфері правового регулювання легальної міграції. Формування міграційної політики та механізмів правового регулювання означеної сфери залишається прерогативою держав-членів. Оскільки у більшості випадків актами, які приймаються на наднаціональному рівні, є директиви, то це означає, що імплементація положень даних актів, способи їхньої інтерпретації та тлумачення повністю залежать від компетентних національних органів. Саме тому заходи, які приймаються Європейським Союзом у сфері інтеграції, не передбачають гармонізацію національних правових систем. Натомість дії ЄС спрямовані на поступове зближення правового статусу громадян третіх держав, які легально перебувають на території ЄС, довгострокових резидентів до правового статусу країн Європейського Союзу.

Отже, у сучасному світі на глобальному ринку праці все більш відчутною є тенденція зміни міграційної політики держав у контексті розуміння необхідності правового захисту працівників-мігрантів, неприпустимість виключення працівників-мігрантів із систем правового захисту. У зв'язку з цим особлива роль відводиться державній міграційній політиці, яка має враховувати всі чинники зовнішньої трудової міграції, що впливають на систему соціально-трудова відносин у державі. Однак зазначена політика повинна мати як свої орієнтири міжнародні стандарти соціально-трудова прав трудящих-мігрантів.

Список використаних джерел

1. Castles S. Guestworkers in Europe: A Resurrection? // The International Migration Review. – 2006. – 40(4). – pp. 741–766 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.jstor.org/stable/27645633>
2. Common wealth Immigration control and legislation. The Common wealth Immigration Act 1962. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.nationalarchives.gov.uk/cabinetpapers/themes/commonwealth-immigration-control-legislation.htm>
3. 1945 – 1950 s: the ONI plays a major role in the reconstruction of France [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.ofii.fr/en/>
4. Council Resolution of 20 June 1994 on the limitation of admission of third-country nationals to the territory of the Member States for Employment. Resolution of the Council of the EU Official Journal of the Europea [Electronic resource]. – Access mode: [https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/LSU/?uri=CELEX:31996Y0919\(02\)](https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/LSU/?uri=CELEX:31996Y0919(02)) (дата доступу 24.05.20).
5. Про надання телекомунікаційних ресурсів для пом'якшення наслідків лих і здійснення операцій із надання допомоги: Конвенція ООН (Тампере) від 18 червня 1998 року [Electronic resource]. – Access mode: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/tampere.shtml

6. Костенко А. М. Аналіз сучасного стану трудових міграційних потоків та напрямів їх державного регулювання / Н. Д. Світайло, А. М. Костенко // *Економічний часопис* – XXI. – 2009. – № 3–4. – С. 40.

7. Glossary on Migration, 2d edition / eds. R. Perruchoud and J. Redpath-Cross. IOM: Geneva, 2011. – P. 32.

8. Про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей: Конвенція ООН від 18.12.1990 р. [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_203

9. Proposal for a Council Directive on the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purpose of paid employment and self-employed economic activities, COM (2001) 386 final. Brussels, 11.07.2001

10. Green Paper on an EU approach to managing economic migration Response to the questions and proposals included in the Green Paper [Electronic resource]. – Access mode: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-is-new/publicconsultation/2005/pdf/0016/contributions/anhsh_en.pdf

11. The Stockholm Programme – An open and secure Europe serving and protecting the citizens [Electronic resource]. – Access mode: <https://eapmigrationpanel.org/ru/materials/stockholmprogramme>

12. Europe 2020. "A strategy for smart, sustainable and inclusive growth" [Electronic resource]. – Access mode: <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLETE%2525252020%25252520%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

13. Директива 2011/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13.12.2011 р. про єдину процедуру подання заявки на отримання єдиного дозволу для громадян третіх країн на проживання та роботу на території держави-члена та про загальний набір прав для працівників третіх країн, які легально проживають у державі-члені // База даних "Законодавство Європейського Союзу" / Eur-lex [Electronic resource]. – Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=celex%3A32011L0098>

14. Directive 2014/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the conditions of entry and stay of third-country nationals for the purpose of employment as seasonal workers [Electronic resource]. – Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%2525253A32014L0036>

15. Accommodating seasonal workers during COVID-19 [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.business.qld.gov.au/industries/farms-fishing-forestry/agriculture/coronavirus-support/requirementsworkers/employing-seasonal/accommodating>

16. Official web-site of European Commission. Action plan on the integration and inclusion, 2017 [Electronic resource]. – Access mode: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/integration/action-plan-integration-third-countrynationals_en

17. Migration and Home Affairs. Employers together for integration [Electronic resource]. – Access mode: <https://ec.europa.eu/home-affairs/index>

18. Directive of European Council 2003/86/EC of 22 September 2003 on the right to family reunification // Official Journal L. – 2003. – 03/10. – 251. – P. 0012–0018 [Electronic resource]. – Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32003L0086>

19. Council Directive 2009/50/EC of 25 May 2009 on the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purposes of highly qualified employment [Electronic resource]. – Access mode: <https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/>

20. Directive (EU) 2021/1883 of the European Parliament and of the Council 'on the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purpose of highly qualified employment [Electronic resource]. – Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:32021L1883>

References

1. Kasls S. Hastarbaytery v Yevropi: Voskresinnya? Ohlyad mizhnarodnoyi mihratsiyi, [Castles S., Guestworkers in Europe: A Resurrection? The International Migration Review] 40(4), 741-766. (2006) // URL: <http://www.jstor.org/stable/27645633> (in England)

2. Immihratsiynyy kontrol' i zakonodavstvo Spivdruzhnosti Zakon Spivdruzhnosti pro immihratsiyu, The law of Great Britain [Commonwealth Immigration control and legislation The Commonwealth Immigration Act] 1962 // URL: <https://www.nationalarchives.gov.uk/cabinetpapers/themes/commonwealth-immigration-control-legislation.htm> (in England)

3. 1945 – 1950-ti roky: ONI vidihraye vazhlyvu rol' u vidbudovi Frantsiyi [1945 – 1950 s: the ONI plays a major role in the reconstruction of France] // URL: <https://www.ofii.fr/en/> (in France)

4. Rezolyutsiya Rady vid 20 chervnya 1994 roku pro obmezheniya dopusku hromadyan tretikh krayin na terytoriyu derzhav-chleniv dlya pratsevlashtuvannya, Resolution of the Council of the EU [Council Resolution on the limitation of admission of third-country nationals to the territory of the Member States for Employment] 1994 // URL: [https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/LSU/?uri=CELEX:31996Y0919\(02\)](https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/LSU/?uri=CELEX:31996Y0919(02)) (in Belgium).

5. Pro nadannya telekomunikatsiynyykh resursiv dlya pom'yakshennya naslidkiv lykh i zdiysnennya operatsiy iz nadannya posluh, Konventsiya OON. [On the provision of telecommunication resources for mitigating the consequences of disasters and carrying out aid operations] 1998 – URL:

http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/tampere.shtml (in Ukrainian)

6. Kostenko A. M. 2009. Analiz suchasnoho stanu trudovykh mihratsiynyykh potokiv ta napryamiv yikh derzhavnoho rehulyuvannya [Analysis of the current state of labor migration flows and directions of their state regulation], *Ekonomichnyy chasopys* [Economic magazine], 2009. – № 3–4. – S. 40. (in Ukrainian)

7. Hlosariy z mihratsiyi, 2-e vydannya. Perruchoud R., and Redpath-Cross, [Glossary on Migration, 2d edition. Perruchoud R. and Redpath-Cross J. eds. IOM], 2011, P. 32 (in Switzerland)

8. Pro zakhyst prav usikh trudyashchykh-mihrantiv ta chleniv yikh simey, Konventsiya OON [On protection of the rights of all migrant workers and their family members] 1990. // URL http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_203 (in Ukrainian)

9. Propozytsiya shchodo Dyrektyvy Rady shchodo umov v'yizdu ta prozhyvannya hromadyan tretikh krayin z metoyu oplachuvanoi roboty ta samozaynyatoyi ekonomichnoyi diyal'nosti, Propozytsiya Rady Yevropy [Proposal for a Council Directive on the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purpose of paid employment and self-employed economic activities] COM (2001) (in Belgium).

10. Zelena knyha pro pidkhd YES do upravlinnya ekonomichnoyu mihratsiyyeu Vidpovidi na zapytannya ta propozytsiyi, vkluycheni v Zelenu knyhu, Akt Rady Yevropy [Green Paper on an EU approach to managing economic migration Response to the questions and proposals included in the Green Paper] // URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-is-new/publicconsultation/2005/pdf/0016/contributions/anhsh_en.pdf (in Belgium).

11. Stok-hol'm's'ka prohrama – vidkryta ta bezpechna Yevropa, yaka sluzhyt' i zakhyshchaye hromadyan, Akt Rady Yevropy [The Stockholm Programme – An open and secure Europe serving and protecting the citizens] // URL: <https://eapmigrationpanel.org/ru/materials/stockholmprogramme> <https://eapmigrationpanel.org/ru/materials/stockholmprogramme> (in Belgium).

12. Yevropa 2020. "Stratehiya rozumnoho, stiykoho ta inklyuzyvnoho zrostannya", Akt Rady Yevropy Europe 2020. ["A strategy for smart, sustainable and inclusive growth"] // URL: <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLETE%2525252020%25252520%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf> (in Belgium).

13. Pro yedynu protseduru podachi zayavky na yedyny dozvil dlya hromadyan tretikh krayin na prozhyvannya ta robotu na terytoriyi derzhav-chleni ta pro zahal'nyy nabir prav pratsivnykiv tretikh krayin, yaki zakonno prozhyvayut' u derzhavi-chleni, Dyrektyva Yevropeys'koho Parlamentu ta Rady 2011 [Directive 2011/98/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on a single application procedure for a single permit for third-country nationals to reside and work in the territory of a Member State and on a common set of rights for third-country workers legally residing in a Member State] // Eur-lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=celex%3A32011L0098> (in Ukrainian)

14. Pro umovy v'yizdu ta перебування hromadyan tretikh krayin z metoyu pratsevlashtuvannya yak sezonnykh pratsivnykiv, Dyrektyva Yevropeys'koho Parlamentu ta Rady 2014 [Directive 2014/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the conditions of entry and stay of third-country nationals for the purpose of employment as seasonal workers] // URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%2525253A32014L0036> (in Belgium).

15. Rozmishchennya sezonnykh pratsivnykiv pid chas COVID-19, publikatsiya [Accommodating seasonal workers during COVID-19.] URL: <https://www.business.qld.gov.au/industries/farms-fishing-forestry/agriculture/coronavirus-support/requirementsworks/employing-seasonal/accommodating> (in Belgium).

16. Plan diy z intehratsiyi ta inklyuziyi, Akt Yevropeys'koyi Komisiyi 2017 [Action plan on the integration and inclusion] // URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/integration/action-plan-integration-third-countrynationals_en (in Belgium).

17. Mihratsiya ta vnutrishni spravy. Robotodavtsi razom dlya intehratsiyi, publikatsiya [Migration and Home Affairs. Employers together for integration] // URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/index_en

18. Pro pravo na voz'z'yednannya sim'yi, Dyrektyva Yevropeys'koyi Rady 2003 [Directive of European Council 2003/86/EC of 22 September 2003 on the right to family reunification] Ofitsiynyy zhurnal L 251, 03/10/2003 P.0012–0018 // URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32003L0086> (in Belgium).

19. Pro umovy v'yizdu ta prozhyvannya hromadyan tretikh krayin z metoyu vysokokvalifikovanoi roboty, Dyrektyva Rady YES 2009 [On the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purposes of highly qualified employment] // URL: <https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/> (in Belgium).

20. Pro umovy v'yizdu ta prozhyvannya hromadyan tretikh krayin z metoyu vysokokvalifikovanoi roboty, Dyrektyva Yevropeys'koho Parlamentu ta Rady 2021 ["On the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purpose of highly qualified employment] // URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:32021L1883> (in Belgium).

Надійшла до редколегії 14.02.23

V. Andriiv, Dr. Sc. (Law), Prof.
ORCID ID: 0000-0001-9118-763X,
T. Vakhoniva, Dr. Sc. (Law), Prof.
ORCID ID: 0000-0002-3495-3622
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

LEGAL REGULATION OF LABOR MIGRATION IN THE EU

The article is devoted to the analysis of international legal acts regulating labor migration in the EU, as well as the problems of their international legal protection.

It is proved that the migration policy of the EU is not only a consolidated mechanism that affects the migration processes in the conditions of integration, but also takes into account the different spectrum of interests and the sovereignty of powers of the member states, their territorial, economic and political features. In this regard, the importance of observing certain limits of legal regulation is emphasized. The main directives and other international legal acts in the field of labor migration at the EU level were analyzed.

Attention is drawn to the fact that EU bodies and institutions have limited competence in the field of legal regulation of legal migration. Formation of migration policy and mechanisms of legal regulation of the specified area remains the prerogative of the member states. It is noted that since in most cases, the acts adopted at the supranational level are directives, this means that the implementation of the provisions of these acts, the methods of their interpretation and interpretation completely depend on the competent national authorities. It is also stated that the measures adopted by the European Union in the field of integration do not provide for the harmonization of national legal systems. Instead, the actions of the EU are aimed at the gradual convergence of the legal status of citizens of third countries who are legally in the territory of the EU, long-term residents, to the legal status of the countries of the European Union.

It was concluded that in today's world, on the global labor market, the tendency to change the migration policy of states in the context of understanding the need for legal protection of migrant workers, the inadmissibility of excluding migrant workers from legal protection systems is increasingly noticeable. In this regard, a special role is assigned to the state migration policy, which must take into account all factors of external labor migration that affect the system of social and labor relations in the state.

Keywords: labor, labor migration, international legal acts, legal protection.